

RT-ohjeet kiinteistön opasteista ja liikennemerkkeistä

Poimintoja sisällöstä

Suunnittelunäkökohtia

Tärkeää on mm.

- › opastuksen selkeys ja katkeamattomuus
- › käyttäjäryhmien huomioon ottaminen: lapset, nuoret, ikääntyneet, liikkumis- ja toimimisesteiset henkilöt
- › opasteiden havaittavuus, lukuetaisyys ja luettavuus
- › opasteiden soveltuvuus ympäristöön ja yrityskuvaan
- › opasteiden pinta ja valaistus on sellainen, ettei synny opasteiden lukemista haittaavaa heijastusta

Opastusta koskevat

Valtioneuvoston asetus rakennuksen esteettömyydestä 241/2017

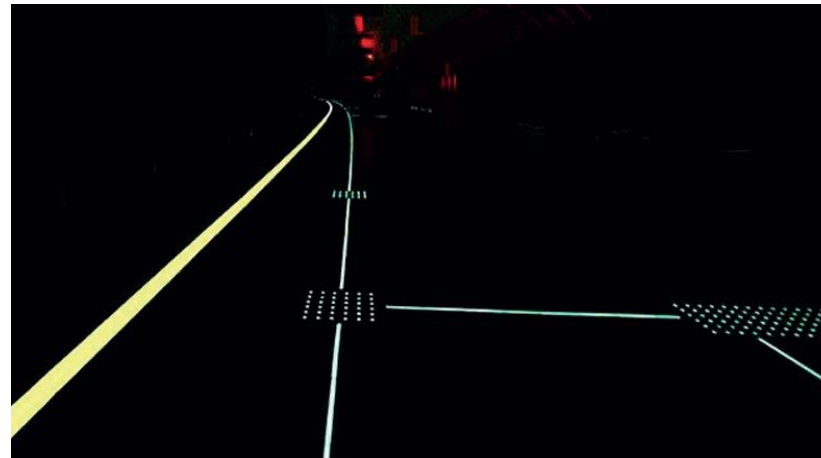
Ympäristöministeriön asetus rakennuksen käyttöturvallisuudesta 1007/2017



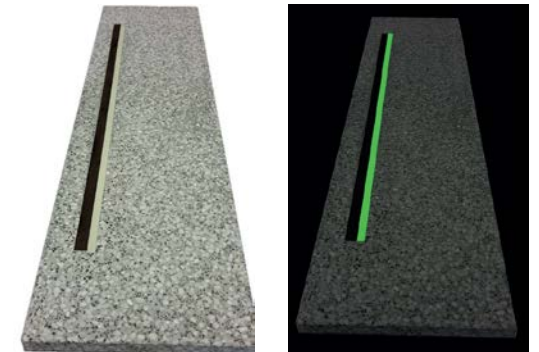
Turvamerkit ja poistumisreititopasteet

Säädökset

- › *Valtioneuvoston asetus 687/2015 työpaikkojen turvamerkeistä ja niiden vähimmäisvaatimuksista*
- › *Sisäasiainministeriön asetus 805/2005 rakennusten poistumisreittien merkitsemisestä ja valaisemisesta*



Jälkivalaiseva raita on koholla lattian pinnasta. Raita loistaa pimeässä



Portaan etureunan jälkivalaiseva raita, joka loistaa pimeässä

Opastetekstit

- › Alkukirjaimet ja lyhyet sanat esitetään isoilla kirjaimilla (VERSAALI)
- › teksti esitetään pienillä kirjaimilla (gemena)
- › teksti tasataan vasemmalle
- › tekstin koko suunnitellaan katseluetäisyyden mukaan
- › digitaaliset tekstit, yhteys kiinteistön sisäiseen verkkoon ja internetiin

Tekstin koko

- › Suunnitellaan katseluetäisyyden mukaan
- › opasteet, joita katsotaan yleensä noin metrin etäisyydeltä, 15 mm
- › Sormin tunnusteltava kohoteksti, 15...25 mm
- › sijaintia tai suuntaa osoittavat opasteet, joita luetaan muutaman metrin päästä, 25...40 mm
- › opasteet, joita luetaan yleensä yli 3 metrin päästä, 70...100 mm

Kohokirjaimet, kohomerkinnot ja -symbolit

- › Käyttäjäryhmät: sokeat ja heikosti näkevät
- › suurissakiinteistöissä, kuten sairaalat, terveyskeskukset ja hotellit, huonenumerointi tehdään kohonumeroilla
- › tilaopasteissa myös pistekirjoitustekstillä
- › sijoitetaan tilaopasteen alareunaan 1,3...1,4 metrin korkeudelle



Kuvasymbolit

- › opasteet on helpommin ymmärrettävissä, kun tekstin ohella opastekohteet esitetään kuvasymboleilla
- › kaikki tärkeät kohteet opastetaan kuvasymboleilla
- › Symbolien tulee olla yleisesti tunnettuja mahdollisimman konkreettisia ja helppotajuisia



Kansainvälinen pyörätuolisymboli (ISA = International Symbol of Access)

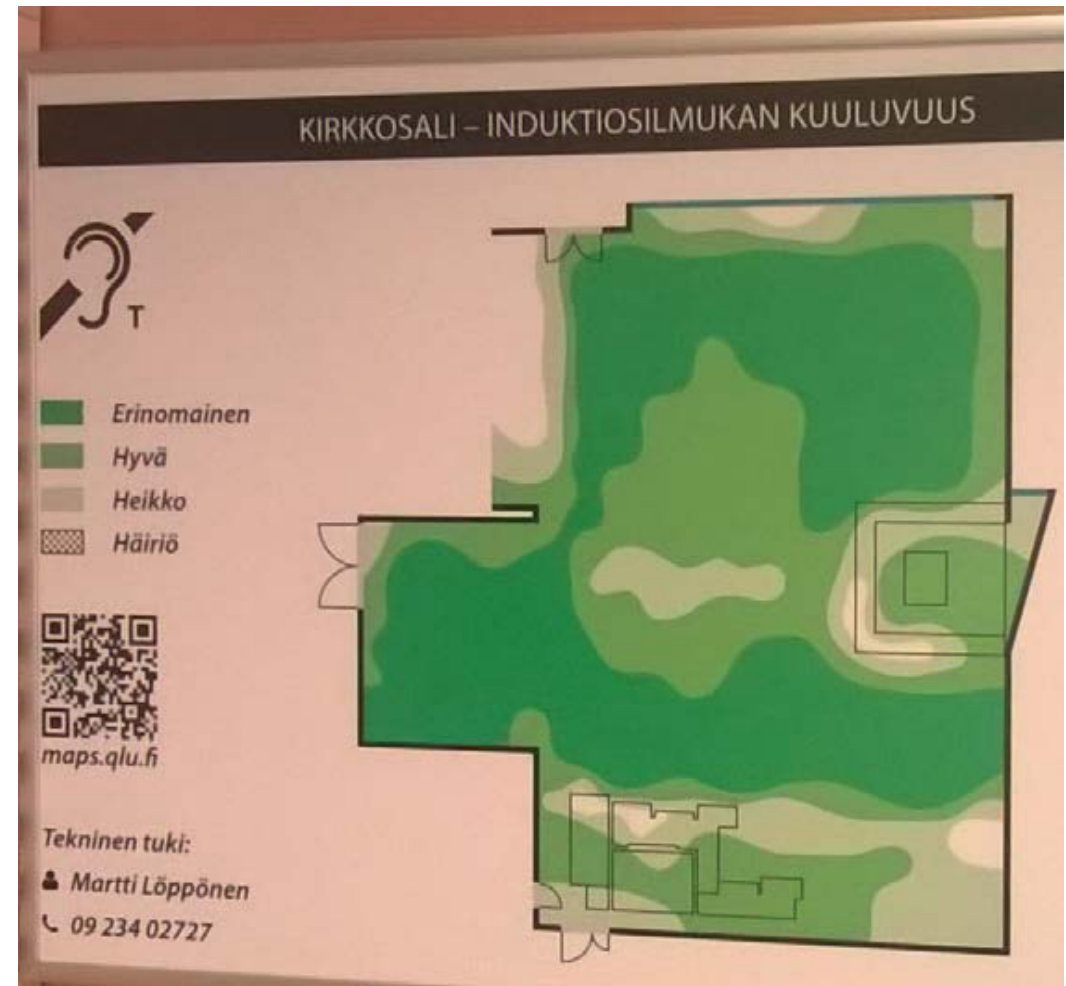
**Käytetään merkintänä opastuksessa
mm. näille**

- › esteetön sisäänkäynti rakennukseen
- › esteetön wc-tila tai
- › liikkumisesteisille varattuja
autopaikkoja



Induktiosilmukan symboli

- › Tällä symbolilla merkitään opasteena tilat, joissa on induktiosilmukka
- › Opaste sijoitetaan kyseisen tilan sisäänkäynnin tai -käyntien yhteyteen sekä tilan pohjapiirros, jossa esitetään alueet, joissa induktiosilmukan signaali on käyttökelpoinen (kuuluvuusalue)
- › Ohjekortti *RT 09-11280, Induktiosilmukka kuulovammaisten apuvälineenä (2017)*.



Ääni- ja valosignaaliopasteet

Ääniopasteet

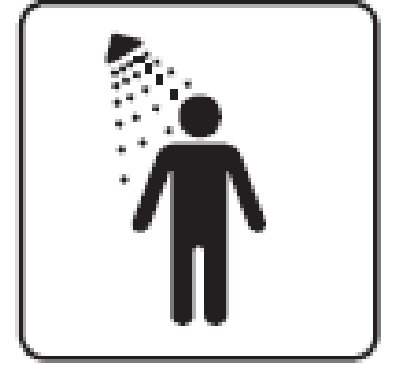
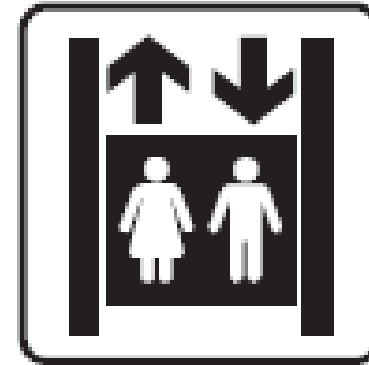
- › auttavat mm. näkövammaisia suunnistautumaan kohteeseen
- › sijoitetaan hissien ulkopuolelle, hisseihin, oven yläpuolelle tai ulkona sisäänkäynnillä ulko-oven yläpuolelle

Valosignaaliopasteet, käyttökohteita

- › hissit
- › liukuportaat
- › laitteissa ilmaisemaan, onnistuiko toiminta vai ei
- › ovipuhelimen ääni- ja valomerkki

Helsingin kaupungin Helsinki kaikille -sivuston Esteettömät symbolit

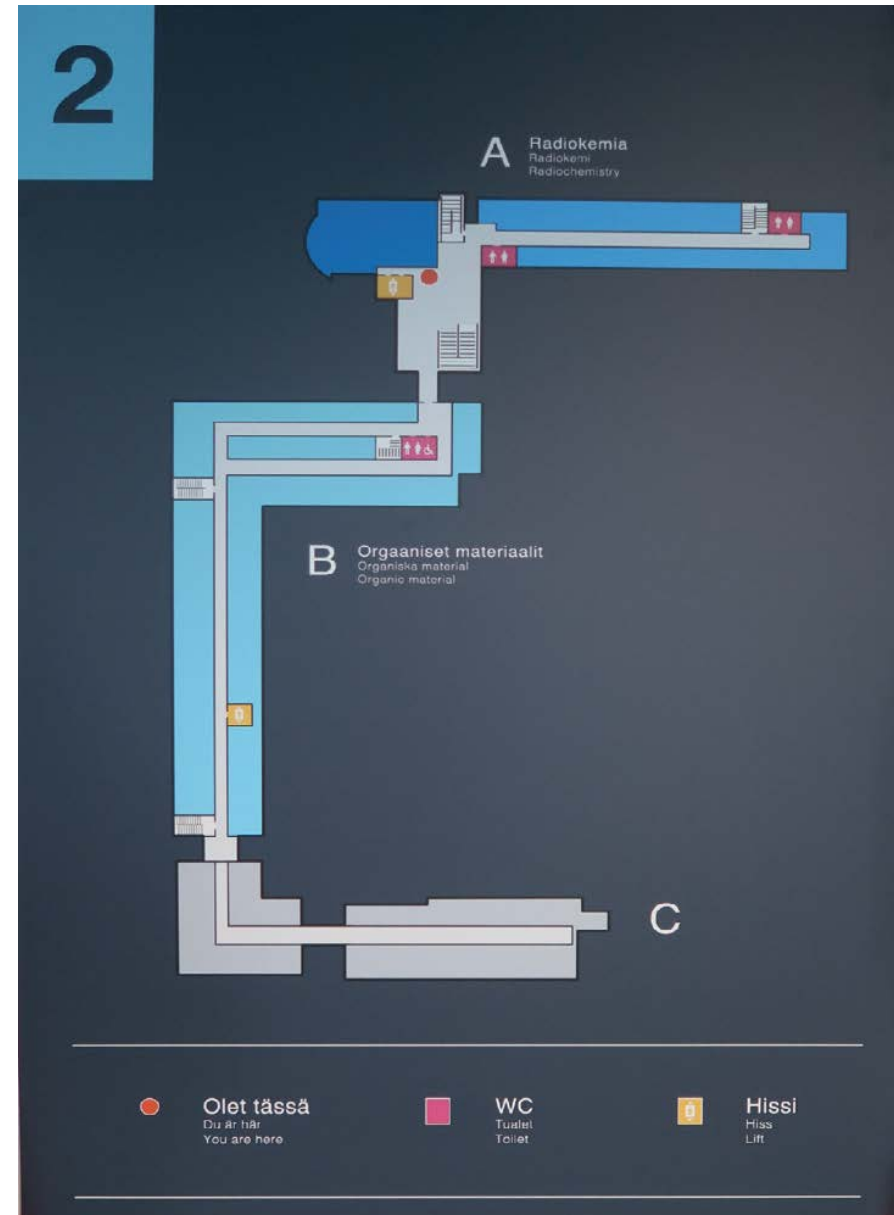
- › soveltuvat myös kohokuvioina opasteiksi
- › voidaan kertoa kohteen saavutettavuudesta kohteen verkkosivuilla, esteettömien palvelujen sijainnista kohteessa tai opastaa käyttäjät esteettömälle reitille



www.hel.fi/www/helsinkikaikille/fi/esteettomat-symbolit/tilat-ja-palvelut/

Opaskartat

- › rakennuksen pelkistetty pohjapiirros
- › pohjapiirros esitetään sijainnin ja katselusuunnan mukaisesti
- › sijoitetaan pääsisäänkäynnin yhteyteen
- › jos opaskartta on kohokartta, sen luo opastetaan ohjaavalla koholistalla ja/tai äänimajakalla.



Kerrosopasteet

- sijoitetaan kerrostanteelle hissien läheisyyteen sekä hissiin
- opasteiden informaationa on kerrosten päätoiminnot
- niiden yhteydessä voi olla kerroskohtaiset opaskartat
- hissien kutsupainikkeiden yläpuolelle sijoitetaan tarvittaessa pistekirjoituksella toteutettu kerrosopaste



Opasteissa ilmaistaan värillä sijaintikerros. Tunnusväriä voidaan toistaa sisustuksessa

Liikennemerkkit ja opasteet kiinteistön ulkoalueilla

- › Opasteilla tarkoitetaan tässä yhteydessä opastustauluja, kilpiä ja laitteita (kuten liikennevalot, puomit, tolpat), jotka eivät ole aina liikennemerkkejä
- › Kiinteistöjen pelastusteistä säädetään *Pelastuslaissa 379/2011, 11 §*
- › Kiinteistöissä (ajoteillä, pysäköintialueilla, pysäköintilaitoksissa) käytetään tieliikennesäädösten mukaisia liikennemerkkejä ja lisäkilpiä

Pelastustie
Räddningsväg

Pelastustie

Räddningsväg



Yksityisalue

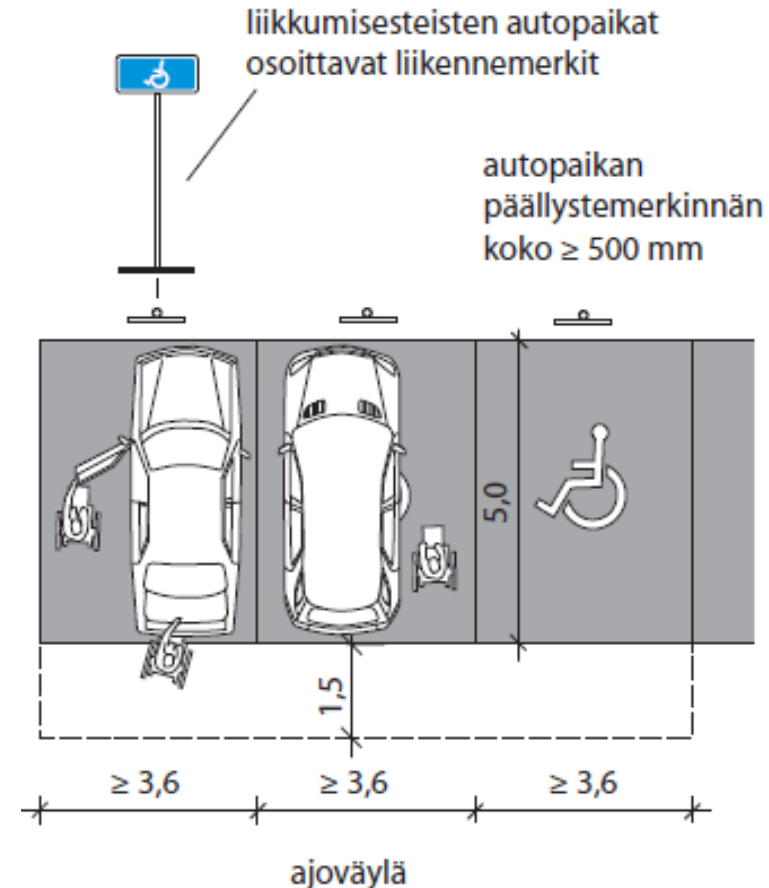
Alueella kunnallinen
pysäköintivalvonta
Kommunal
parkeringsövervakning
i området

Kiinteistön liikenteen ohjauksessa yleisimmät tilanteet ovat

- pysäköinnin järjestely ja
- liikenteen rajoittaminen

Pysäköintialueen ja -paikan merkinnät

Pysäköintipaikka merkitään merkillä 521 (pysäköintipaikka). Paikan tai paikkojen käyttörajoitukset ilmaistaan lisäkilvellä.



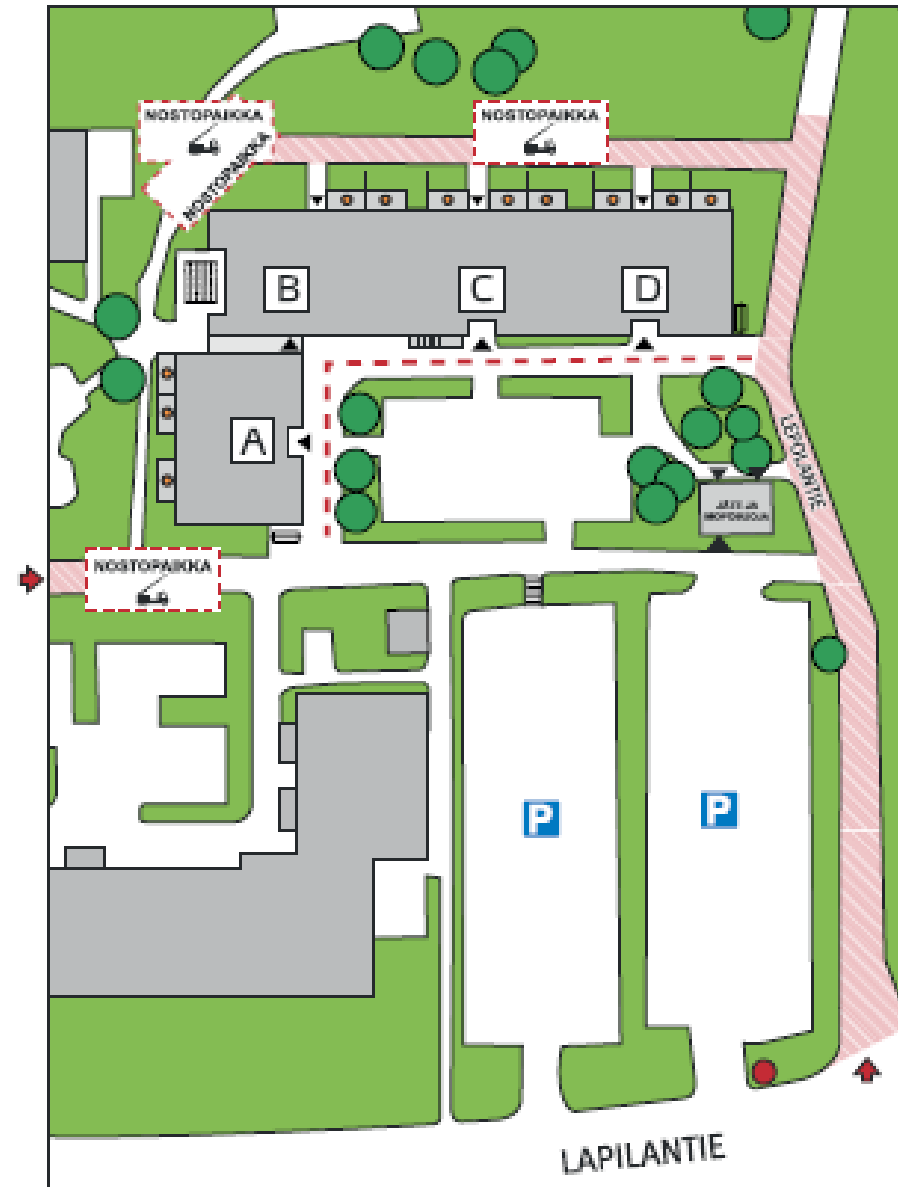
Esteettömät autopaikat merkitään kansainvälisellä pyörätuolisymbolilla pystyopasteessa ja autopaikan pinnassa

Opasteet tontilla

Pelastustiekarttaan merkitään rakennukset, porrastunnisteet, nostopaikka-alue, väestönsuojan sijainti ja pelastustie ja "Olet tässä" –merkintä (punainen täplä)

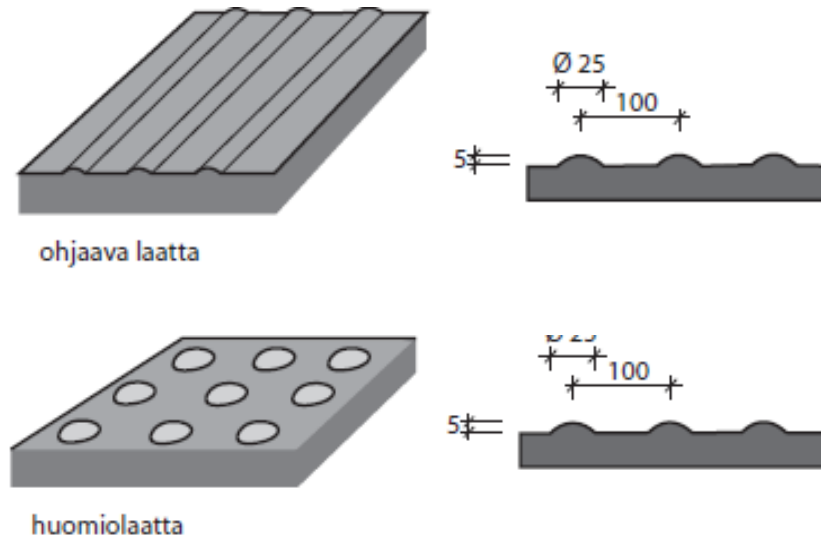
Aluekartassa esitetään kohteen nimi, osoite, alueen kaikki rakennukset, sisäänkäynnit ja keskeiset toiminnot

- › Esteettömän reitin hyvä merkintätapa on pisteviiva ja pyörätuolisymboli
- › Jos kaikki alueen kulkureitit ja sisäänkäynnit eivät ole esteettömiä, esteettömät reitit ja esteettömät sisäänkäynnit tulee merkitä karttaan.



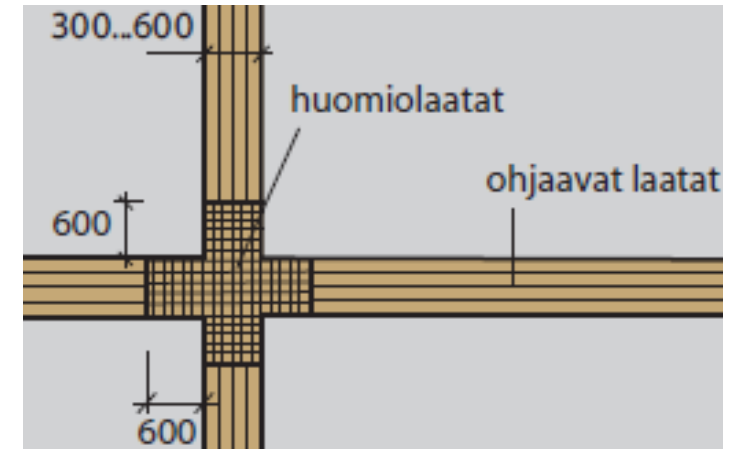
Suuntaopasteet

- › Suuntaopasteilla ohjataan alueen pääkohteisiin ja opastus tarkentuu kohdetta lähestyessä
- › Opasteet sijoitetaan reitin risteyskohtiin, joissa tehdään suunnan valinta



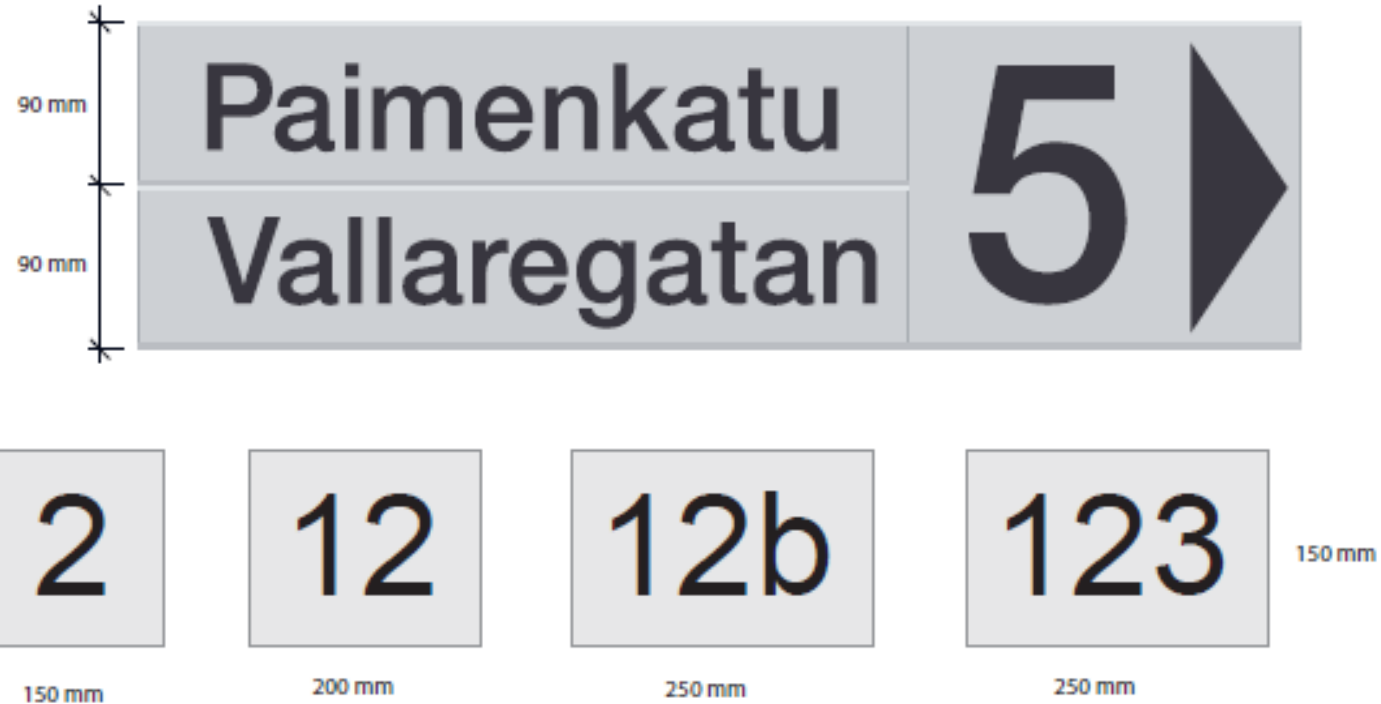
Päällysteeseen tehtävät ohjausmerkinnät

- › tunnisteltavana merkintänä käytetään esimerkiksi 2 tai 3 kiven noppakiviraitaa



Katukilvet ja osoitenumerot

- Kunta asettaa teiden ja katujen nimikilvet
- Osoitemerkinnän tulee opastaa myös hälytys- ja huoltoajoa sekä muuta liikennöimistä kiinteistölle
- Rakennuksen omistajan tulee asettaa kadulta, muulta liikenneväylältä ja tontin sisäiseltä liikennealueelta näkyvään paikkaan rakennuksen ja porrashuoneen tunnusta ilmaiseva numero tai kirjain
- Rakennuksen osoitenumero tulee valaista, jos kunnassa niin on päätetty



Kilpien kokosuositukset

Esteettömyys-aiheista tietoa verkkopalveluna

Maksutonta verkkopalvelua päivitetään jatkuvasti.

Palvelun osoite: www.esteettomyys.rakennustieto.fi

› RT-esteettömyystieto

› Esteettömän asuinympäristön suunnittelu